

Вудвуд Вікторія Василівна

к.е.н., доцент,

доцент кафедри фінансів та банківської справи

Чернівецького торговельно-економічного інституту КНТЕУ

ПРИБУТОК ПІДПРИЄМСТВА ЯК ГОЛОВНЕ ДЖЕРЕЛО ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЙОГО РОЗВИТКУ

Анотація. Обґрунтовано необхідність формування фінансових ресурсів для фінансового забезпечення розвитку діяльності підприємства та прибутку, зокрема. Розкрито сутність прибутку та фінансового забезпечення розвитку підприємства в сучасних умовах господарювання. Проаналізовано динаміку формування фінансових результатів підприємств Чернівецької області. Наведено шляхи підвищення прибутковості підприємств.

Ключові слова: фінансове забезпечення, фінансові ресурси, стійкий розвиток підприємства, прибуток, фінансові результати.

В умовах ринкової економіки провідною формою господарювання є підприємство, діяльність та розвиток якого базується на необхідності постійного фінансового забезпечення і формування з цією метою цілої низки фінансових ресурсів

На думку В.В. Мацьків [5] сучасний період формування фінансових ресурсів виявив низку проблем у діяльності господарюючих суб'єктів на макро- і мікрорівні, які знайшли відображення в їх діяльності в цілому та фінансових аспектах діяльності, зокрема. Збільшення ефективності діяльності господарюючого суб'єкта ставить завдання формування та вдосконалення фінансового забезпечення, функціонування якого давало б можливість стабільного розвитку на перспективу. Крім того, умови зовнішнього середовища, в якому функціонують сучасні підприємства є нестабільними, що обумовлено як умовами господарювання, так і кризовими явищами в економіці в цілому. Це, а також коливання в підсистемах самих підприємств призводять до недоотримання прибутку, наростання збитковості, у результаті чого ними не забезпечується не тільки розширене, а й просте відтворення і, як наслідок, знижується фінансове забезпечення та стійкість до умов функціонування виробничо-господарської діяльності.

М.О. Гуцул трактує фінансове забезпечення підприємства – як економічні відносини, у процесі яких створюються і розподіляються грошові кошти для забезпечення підприємства основними та оборотними активами, власними та залученими фінансовими ресурсами, достатніми для безперерійного процесу виробництва та реалізації продукції. Розглянутий автором стійкий розвиток підприємства – трактується як розвиток при якому підприємство знаходиться в динамічній системі рівноваги за визначеним напрямом та траєкторією в умовах постійних волотильних змін економічної кон'юнктури [4].

Необхідно погодитись з автором, що, таким чином, ефективне маневрування та використання фінансових ресурсів, яке сприяє підвищенню платоспроможності та ліквідності, ритмічності та надійності процесів матеріально-технічного постачання, виробництва і реалізації продукції за визначеним напрямом та траєкторією еволюційно-іноваційного розвитку в умовах постійних вологильних змін економічної кон'юнктури, сформує фінансове забезпечення стійкого розвитку підприємства

Відповідно до Господарського кодексу України, фінансові ресурси підприємств - це переважно прибуток і амортизаційні відрахування, прибутки від цінних паперів, пайові внески, ресурси спонсорів [3].

Зі складу перелічених складових, в контексті розвитку бізнесових структур доцільно зосередити увагу саме на розгляді прибутку підприємства, адже цей показник є головною рушійною силою росту його діяльності.

Важко не погодитись з думкою І. А. Бланка, що прибуток це: головна ціль підприємницької діяльності; база економічного розвитку держави; критерій ефективності конкретної виробничої діяльності; основне внутрішнє джерело формування фінансових ресурсів, що забезпечують розвиток підприємства; головне джерело росту ринкової вартості підприємства; важливіше джерело задоволення соціальних потреб суспільства [1, с. 345]. Такий підхід автора підкреслює багатозначну основу поняття прибутку підприємства.

Отже, прибуток є головною метою підприємницької діяльності, так як покращує добробут власників, працівників та є базою для економічного розвитку підприємства і держави. Прибуток характеризує частину фінансових ресурсів підприємства та фінансовий результат його господарської діяльності. Фінансовими результатами в умовах ринкового господарювання та при чинній системі фінансової звітності підприємств, прийнято вважати економічний підсумок діяльності підприємства, що виражається у вартісній (грошовій) формі. Динаміка формування фінансових результатів до оподаткування підприємств Чернівецької області за 2016-2020 р. наведено в табл.1.

Таблиця 1

Динаміка формування фінансових результатів до оподаткування підприємств Чернівецької області за 2016-2020 р. (тис.грн.)

	Фінансовий результат (сальдо)	Підприємства, які отримали прибуток		Підприємства, які отримали збиток	
		у % до загальної кількості підприємств	фінансовий результат	у % до загальної кількості підприємств	фінансовий результат
2016	426753,5	69,3	1115431,3	30,7	688677,8
2017	-227824,2	69,9	1651846,6	30,1	1879670,8
2018	148116,6	69,9	1245654,9	30,1	1097538,3
2019	294523,5	69,5	1714525,3	30,5	1420001,8
2020	1430264,2	69,9	2641981,3	30,1	1211717,1

Джерело: складено автором за даними Головного управління статистики у Чернівецькій області [2]

За даними табл. 1 видно, що в продовж досліджуваних періодів питома вага підприємств, що отримали прибуток майже не змінюється і сягає приблизно 70%, відповідно кількість підприємств, що отримали збиток теж за весь період дослідження сягає 30%. Позитивним є й те, що за останніх три роки одержаний підприємствами Чернівецької області прибуток (в абсолютній сумі) перевищує розмір збитку і кінцевий фінансовий результат (сальдо) теж є позитивним. Крім того, відмічається позитивна тенденція зростання розміру прибутку з 148116,6 тис.грн. у 2018 р. до 294523,5 тис.грн. у 2019р. (на 146406,9 тис.грн. більше) та до 1430264,2 тис.грн. у 2020р., що на 1135740, 7 тис.грн. більше ніж у 2019 р. Однак, необхідно звернути увагу на досить велику кількість збиткових підприємств. Така негативна результативність не тільки погіршує фінансове забезпечення самих підприємств, але й зменшує податкові надходження до бюджету.

Для виходу з негативної результативності та підвищення прибутковості, підприємствам необхідно: систематично здійснювати факторний аналіз фінансових результатів з метою посилення позитивних чинників і елімінації негативних; формувати ефективну стратегію розвитку підприємства, направлену на зростання обсягів продажу та оптимізацію витрат; працювати над створенням надійної репутації і позитивного іміджу не тільки серед споживачів продукції, а й серед контрагентів, інвесторів і кредиторів. Крім того, необхідно ефективно розподіляти та використовувати отриманий прибуток, адже така ефективність призведе до майбутніх зростань обсягів фінансових результатів підприємств.

ВИКОРИСТАНІ ДЖЕРЕЛА:

1. Бланк И. А. Стратегия и тактика управления финансами. К. : МП ИТЕМ, 1996. 512 с.
2. Головне управління статистики у Чернівецькій області. URL: <http://www.cv.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 20.11.2021).
3. Господарський кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text> (дата звернення 20.11.2021)
4. Гуцул М.О. Фінансове забезпечення стійкого розвитку підприємства: економічна сутність та особливості. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія Економічні науки .Випуск 17. Частина 1.* Херсон. 2016. С.112-115.
5. В.В. Мацьків. Теоретичні основи фінансового забезпечення підприємств. *Міжнародний науково-виробничий журнал. Сталий розвиток економіки.* Хмельницький. 2013. №5[22]. С.351-356.